

2204

vēst. izz.
(fonda aprakstījums)

Jānis Pujāts.

(1925. g. 18. oktobrī - 1988. g. 19. jūlijā)

Mākslas zinātnieks

Fonda Nr. 2204

vēsturiskā izziņa
(fonda aprakstījums)

par 1945. - 1987. gadu.

Pujāts Jānis (1925-1988) – mākslas zinātnieks

Fonds nr. 2204

Fondraža nosaukums.

Jānis Pujāts (1925-1988) – mākslas zinātnieks.

Biogrāfija.

Mākslas zinātnieks **Jānis Pujāts** dzimis 1925.gada 18.oktobrī Rēzeknes apriņķa Gaigalavas pagastā zemkopja un skolotājas ģimenē. Beidzis Latvijas universitātes Juridisko fakultāti (1950) un Filoloģijas fakultātes Mākslas zinātņu nodaļu (1950). Mākslinieku savienības biedrs no 1958.gada. Publicējies no 1951.gada.

Strādājis LPSR Rietumeiropas mākslas muzejā par galveno fondu glabātāju (1950-1952), LVMA Mākslas vēstures un teorijas katedras pedagogu (1950-1963).

Galvenās izpētes tēmas J.Pujātam bija Latgales tautas māksla, īpaši keramika, kā arī mākslinieku A.Cīruļa, T.Ūdera, J.Kazaka jaunrade.

J.Pujāta rosīgā darbība Latvijas PSR un ārpus tās robežām veicina latviešu tautas mākslas uzplaukumu, tās rezultātā plašai sabiedrībai tiek sniegta informācija par latviešu tautas, īpaši Latgales novada lietišķo mākslu. Vairākus gadu desmitus veicinājis ik pavasara Latgales keramiķu dienu norisi, vairākkārt bijis šo pasākumu vadītājs.

J.Pujāts piedalījies Latgales kultūras nedēļas organizēšanā Rīgā (1959) un keramikas izstādes sarīkošanā Rīgā, Maskavā, Gdaņskā, Brēmenē un citur.

Jānis Pujāts miris 1988.gada 19.jūlijā Rīgā.

Glabāšanas vēsture.

Dokumentu sastāvs liecina, ka Jānis Pujāts vācis un savas dzīves laikā glabājis informāciju, kas bijusi ciešā saistībā ar viņa radošo, sabiedrisko un pedagoģisko darbību. Pēc viņa nāves dokumentus glabājusi viņa māsa Gabriela Krone.

Tiešais iegūšanas avots.

Latvijas Valsts arhīvs šo dokumentu fondu saņēma no J.Pujāta māsa Gabrielas Krones 1998.gada septembrī.

Temats un saturs.

Par vērtīgāko daļu šajā personu dokumentu fondā uzskatāmi dokumenti, kas satur informāciju par latviešu tautas mākslu (īpaši-Latgales novada keramiku, A.Cīruļa, J.Kazaka jaunradi), par latviešu un cittautu mākslas vēsturi. LVA Personu fondu un trimdas dokumentu daļā saņemtie

2

J. Pujāta sakrātie materiāli par atsevišķiem latviešu māksliniekiem veido dokumentu grupu , kurai ir unikāla nozīme latviešu mākslas vēstures pētīšanā.

Fondā ir maz Jāņa Pujāta biogrāfisko dokumentu , lielāko fonda daļu aizņem dokumenti , kas liecina par mākslas zinātnieka J.Pujāta interesēm kultūrvēstures jomā, viņa radošo un pedagoģisko darbu.

Radošo dokumentu klāsts, salīdzinoši ar pārējām dokumentu grupām, ir neliels, tie pārsvarā ir publicēto J.Pujāta rakstu manuskripti.

Sarakste.

Saraksti veido vēstules (arī ar pielikumiem: fotogrāfijām, ielūgumiem u.c.), apsveikumu atklātnes, telegramas. Sarakste ir gan personiska, gan sabiedriska rakstura.

Izvērtēšana.

Dokumenti saņemti valsts glabāšanā nesakārtotā veidā, izņemot vairākas dokumentu mapes, kuras (pēc ugunsgrēka darbnīcā) J.Pujāts sakārtojis pēc hronoloģiskā principa, taču neievērojot dokumentu veidu saderību. Šajās mapēs galvenokārt ir dažāda rakstura sarakste, kas papildināta ar pielikumiem: ielūgumiem , apsveikumiem u.c. dokumentiem.

J.Pujāta arhīvs ir dokumentu skaita ziņā liels, ļoti daudzveidīgs (rokraksti, drukāts teksts, fotogrāfijas, zīmējumi, skices, reprodukcijas, avīzes un izgriezumi no periodiskiem izdevumiem u.c.) , vērtīgs, bet sliktā tehniskā stāvoklī. Vairākas dokumentu grupas un atsevišķi nozīmīgi dokumenti ir ļoti slikti saglabāti. Ekspertīzes laikā atklāti nepublicēti manuskripti, konstatēts ļoti liels dublikātu daudzums, manuskriptu variantu un kopiju skaits.

Komplektēšana.

Ziņu par fonda papildinājuma iespējām nav.

Sistematizācija.

Vērtības ekspertīze , sistematizācija un aprakstīšana iesākta 1999.gadā un turpinās . Dokumenti sakārtoti 2 apakšfondos, kuriem pakārtotas sērijas. Pirmajā apakšfondā iekļauti J.Pujāta personīgie dokumenti un sarakste viņa sakārtojumā, bet šim apakšfondam pakļautas 2 sērijas: J.Pujāta pedagoģiskais darbs ; J.Pujāta manuskripti. Tādējādi 1.apakšfonds vairāk uzskatāms par noderīgu mākslas zinātnieka kā personības iepazīšanai. Otrajā apakšfondā iekļauti J.Pujāta sakrātie materiāli par kultūrvēsturi, atsevišķu tautu mākslu un latviešu mākslinieku jaunradi, bet apakšfondam pakļautas sērijas, kas atspoguļo J.Pujāta kā zinātnieka interešu daudzveidību un viņa savākto materiālu pielietojumu zinātnieka darbā.

Dokumentus kārtojot, ņemtas vērā to kopīgās pazīmes un dokumentu rašanās vēsture.

Lietas atsevišķo dokumentu grupu ietvaros sakārtotas pēc nominālā principa. Dokumenti lietās sakārtoti pēc hronoloģiskā principa.

Pieejamības noteikumi.

Ierobežojumi izmantošanā ir lietām, kurās ievietotajiem dokumentiem nepieciešama restaurācija, mikrofilmēšana un drošības fonda veidošana.

Pavairošanas un reproducēšanas noteikumi tiks noteikti, slēdzot līgumu ar J.Pujāta māsu G.Kroni, pamatojoties uz likumu "Par autortiesībām un blakustiesībām".

Dokumenta valoda.

Pamatteksts ir latviešu valodā. Daļa sarakstes un atsevišķi dokumenti – krievu, lietuviešu valodā. Sarakstē ir arī teksti latgaļu dialektā.

Fiziskais raksturojums.

Atsevišķi dokumenti deformēti, lielām dokumentu grupām papīrs nodzeltējis, noputējis, ieplīsis, netīrs, nokvēpis (darbnīcas degšanas sekas), ir daudz apdegušu dokumentu, konstatēti ievērojami papīra zudumi un dokumenti ar izplūdušiem un dziestošiem tekstiem. Dokumentu papīra sastāvs atšķirīgs: krīta papīrs, plāns, sliktas kvalitātes papīrs ar tendenci uz trauslumu u.c. Dažiem dokumentiem konstatēts drūpošs papīrs. Mitruma iedarbības rezultātā vairāku dokumentu lapas daļēji salīpušas, sevišķi no mitruma cietušas fotogrāfijas. Dažiem dokumentiem nepieciešamas mikrobioloģiskās analīzes, lai precīzāk konstatētu to fizisko saglabātību. Dokumentus nepieciešams restaurēt (1.,2.un 3.restaurācijas pakāpe), mikrofilmēt, fotomateriāliem jāveido drošības fonds.

Uzziņas palīgīdzekļi.

Ir pieejams apraksts glabājamo lietu līmenī.

Originālu atrašanās vieta.

E.Detlava dienasgrāmatu oriģināli glabājas pie viņa dēla Induļa Detlava.

Kopiju esamība.

Fondā atstātas manuskriptu kopijas, ja tajās redzami autora teksta labojumi un citu dokumentu kopijas, ja tās ir vienā eksemplārā.

Saistītās aprakstījuma vienības.

Ziņas par J.Pujātu ir Latvijas PSR Mākslinieku savienības fondā (F-230).

Ziņas par publikācijām.

J.Pujāts ir sastādījis albumus un rakstījis tiem ievadus ("Latgales keramika"1960;"Kārlis Baltgailis"1969;), publicējis rakstus krājumā "Latviešu tēlotāja māksla"(par A.Cīruli, 1957; latviešu vitrāžu,1958; J.Strazdiņu, 1960), žurnālā "Māksla"(par latviešu porcelāna glezniecību,

4

1959, J.Kazaku, 1971 u.c. tēmām). Sastādījis izstāžu katalogus, rakstījis tiem ievadus, rakstījis arī īsfilmu scenārijus par latviešu mākslu. J.Pujāts ir viens no PSRS tautu mākslas vēstures daudzstājumu izdevuma autoriem.

Fonda aprakstījumu sastādīja

LVA Personu fondu un trimdas dokumentu daļas
vecākā eksperte

L. Kļaviņa

Laima Kļaviņa

2001.gada 10.janvārī.

LIETAS Nr. _____ APLIECINĀJUMA LAPA

Lietā iešūtas (ievietotas) _____

4 (četrus)
ar cipariem un vārdiem

_____ lapas

tai skaitā lapas ar litera Nr. _____,

izlaisti lapu Nr. _____;

+ _____ iekšējā apraksta lapas

Lietas noformēšanas un fiziskā stāvokļa īpatnības	Lapu Nr.

Lapu aizpildīja _____

amats

paraksts

paraksta atšifrējums

[Handwritten signature]